

Fugle omkring Fyret

Hanstholm Havn under opførelse - byggeriet er gået i stå.

Da havnebyggeriet endnu var i gang og altid et besøg værd.

"Jammerbugtens venstre fløjmand"

Da romanen *Fugle omkring Fyret* var kommet godt i vej i den litterære offentlighed i 1920'erne, skrev Jacob Paludan om ankomsten fra det varme syd til det kolde nord ved den jyske vestkyst få år forinden, da han sammen med Eric Eberlin skulle samle stof og romanfigurer til det kommende litterære værk - dén roman der for alvor brød gennem muren til de mange læsere:

En stemning fra Hanstholm

At komme fra Syden, helt fra det solrige Neapel, i hurtige Dagsrejser og ende i det vinterlige Hanstholm - det har den samme svimlende Rigmom i Kontrastfølelsen som at gennemtrave New York igen, med returbilletten til Danmark i Lommen. Fra en efterhånden trættende Verden af Portiér'er, Regninger, Dragere og Banegaarde naaedes München med en uhyggeligt virkende Studenterungdom om uendelige Seidler med godt Øl. Et glimt af Berlins grove Grimhed, de gudforladte Fyrreskove paa Vejen til Warnemünde; Gedser, København og omtrent direkte over i Jyllandsdamperen, hvor man (dengang ikke alt var forudbestilt og pludselige Inspirationer lod sig følge) følte sig som paa en solid, sejrende Herregaard. Decemberrødet udenfor var som Øjenbalsam, og aldrig har jeg set Farver som da vi endelig stod i Havstokken - ikke de klare, skarpe, mediterrane, men de anelsesfulde, luftslørede danske. Stendyngerne var et dæmpet Farvevæld, naar man bøjede sig og saa efter, og de vaade Græsbrinker - Lyngen og Tøsneens Skykloder bag Fiskerlejets røde Tage! - Dog var naturligvis ikke alle Dage lagt an paa Panorama. Vise Morgener maatte man Tomme for Tomme slide sig ned mod Stranden, Snehvirvler gjorde det af med den Facon, Presseskræderen havde tiltænkt Ens bukser, en Tændstikflammes Levetid akkurat en Tiendedel Sekund og Tobakken desuden gennemvaad; man brølte noget til sin Ledsager, men saa blot et foroverludet, hummerrødt Ansigt, hans sviende Ører havde intet hørt og for resten var hans egne Vanskeligheder

ham nok. – Men hvor var man dog hjemme!

Det var i 24. Nu skriver vi 28, November, og atter er det Hanstholm, et dragende Sted, hvis Ens Fantasi paavirktes af det særlige, man oplever, hvor en vild Natur søges tæmmet af Teknik og Spillet endnu ikke er vundet af den sidste. Farligt for Søfarten er jo dette Jyllands Nordvesthuk, Jammerbugtens venstre Fløjmand, og derfor udstyret med alle mulige Alarmgrejer over og under Vandet; det er et Straalepunkt, der med Lys, Lyd og Elektricitet udsender brede Ringe af

Til ingen Nytte

Ud for de mørke Banker bygger man en Havn; kun Himlen ved, om den nogensinde bliver fuldført. Pressen drager ikke sjældent i tvivl, at disse Snese af Millioner virkelig vil forrente sig. Men som fuldendt Ruin vil den maaske virke endnu stærkere end som fuldbyrdet Sukces. Man vil gyse over disse Cementfjælde, væltet ud i Vandet til ingen nytte, og det er ganske sundt at gyse. Hver borger i Danmark kan skære sig en Tømmerstav derude og sige: den har jeg Lov at tage, det er mine egne Penge, der ligger begravet her.

En Folkets Røst udtalte sig om Sagen; det var Chaufføren, der med Armen viste ud mod en Række nye, hvide Huse: Dér bor Tømmerne, sagde han.

- Men hvis nu det hele bliver standset?

- Det tror vi ikke paa. Saa bliver de jo arbejdsløse, alle 50.

- Men sig mig: hvis et Foretagende er Fallit, bør man saa lade det køre videre af Hensyn til Personalet? Er der Forhold i det?

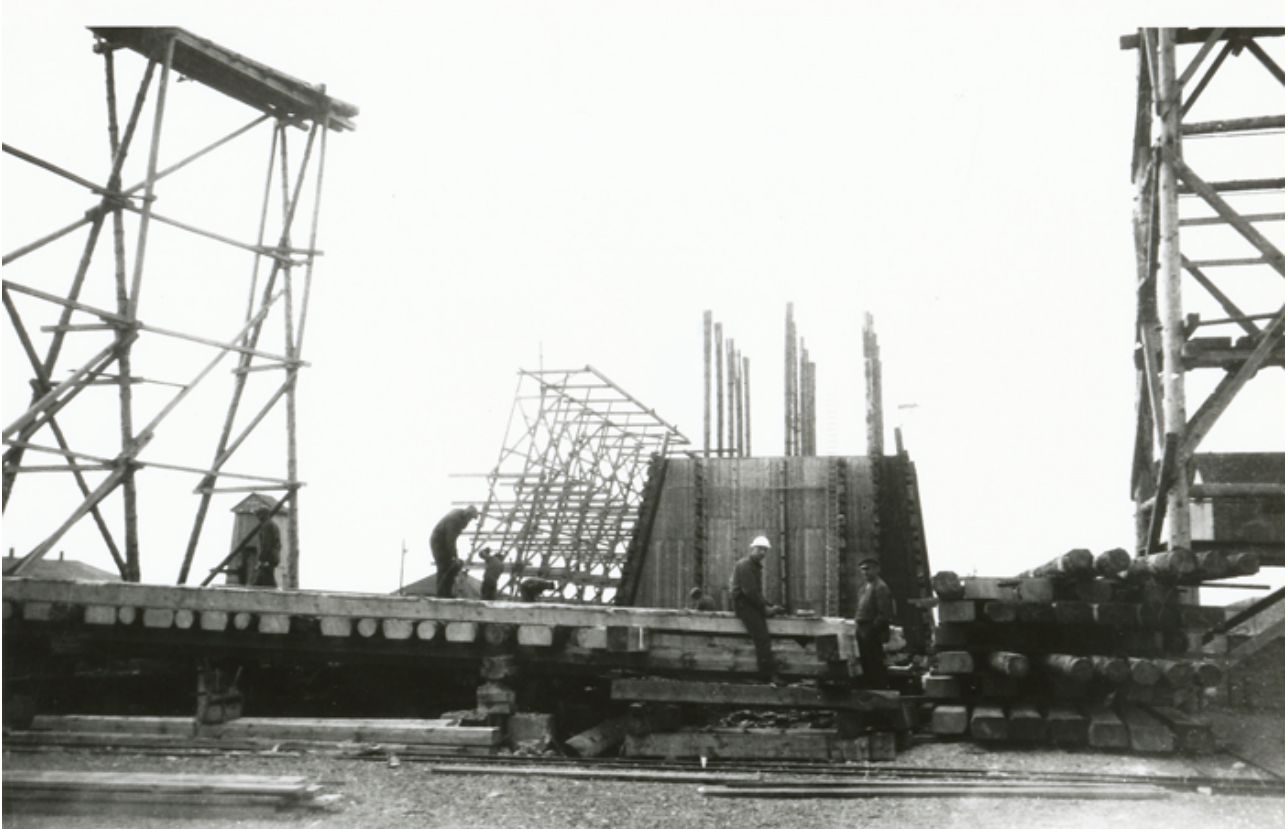
Nu saa han vrede ud; hans Svar var blot et utydeligt: arbejdsløse - -. Han havde paa sin Maner Ret, Analogier og Sammenligninger forplumrer blot. Herude bor hans Folk, og de skal have Arbejde; ingen tilfældig Turist skal komme og Sætte Gift i hans Tanker om denne simple Ting.

- Det vilde være frygteligt, tilføjede han ved sig selv. Tænke sig: Alt det –

Alt det er Cementkisterne, Husene, Skinnerne, Tipvognene og den lange, foreløbige Tømmerbro. En mægtig Dyngge Materiale faar Vind og Regn at pusle med.

I Forvejen staar der ved Roshage et Par gamle Kraner, der for et kvart Aarhundrede siden har bygget en kort Læmole for Fiskerlejet. Saadanne Kraner kan det ikke betale sig at plukke i Stykker og forsende; derfor staar de der og vil ikke forsvinde, før man har lært at spalte Atomer. En gammel Mand bor derude og holder dem pæne, de er hans velvoksne Kæledægger.

(Uddrag. Hele skildringen findes i samlingen Fremad til Nutiden, 1953).

Havn og havnebyggere i Hanstholm.